

บทคัดย่อ

ภาพวาดกล้วยไม้ไทยจากชนิดที่พบเจริญอยู่ตามธรรมชาติ หรือเก็บจากธรรมชาติมาปลูกเลี้ยง ใกล้เคียงสภาพเดิมเพื่อศึกษาระยะที่มีดอก รวมทั้งหมด 78 ภาพ จำแนกได้ 54 ชนิด จัดอยู่ใน 26 สกุล ใน 4 วงศ์ย่อย หลายชนิดมี 2 ภาพ คือ มีภาพทั้งต้นในสภาพธรรมชาติกับภาพช่อดอก ส่วนต่าง ๆ ของ ดอกแต่ละส่วนในมุมมองต่าง ๆ กันครบทุกส่วน ตั้งแต่กลีบเลี้ยง กลีบดอก กลีบปาก เล้าเกสร ฝัก ครอบกลุ่มเรณู ชูดกลุ่มเรณู หรือกลุ่มเรณู ตลอดจนภาพขยายที่วาดจากกล้องจุลทรรศน์แสดงถึงรายละเอียดที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ บางชนิดรวมทั้งหมดไว้ในภาพเดียวกัน ทุกชนิดมีคำบรรยาย ลักษณะชนิดโดยละเอียด พร้อมทั้งข้อมูลของแหล่งที่พบ ช่วงระยะเวลาที่ดอกบาน ตลอดจนเขตการ กระจายพันธุ์ ในบรรดากล้วยไม้ที่นำมาวาดภาพมี 6 ชนิดซึ่งพบเฉพาะในประเทศไทย และ 11 ชนิด เป็นชนิดที่รู้จักหรือพบเห็นน้อย อีก 37 ชนิดโดยมากเป็นกล้วยไม้ที่ รู้จักกันค่อนข้างแพร่หลาย ส่วน ใหญ่อยู่ในสกุล *Dendrobium* และ *Bulbophyllum* รองลงมาเป็นกล้วยไม้ดินในสกุล *Habenaria* รวมทั้งชนิดที่นิยมปลูกหรือนำมาใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ ได้แก่ ฟ้ามุ่ย (*Vanda coerulea*) ชนิดที่มีความสวยงาม เช่น แววมยุรา (*Dendrobium fimbriatum*) เอื้องสายม่วง (*Dendrobium lituiflorum*) เอื้องสายผ้าก๊วย (*Dendrobium devonianum*) เอื้องครึ่งแสด (*Dendrobium unicum*) หนวดพราหมณ์ลำดำ (*Holcoglossum kimbalianum*) บัดแดงหรือลิ้นมังกร (*Habenaria rhodocheila*) เป็นต้น